

Любов Калушка, Ольга Погайдак
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОНФЛІКТ МІЖ ЛЮДЬМИ, ЯК ПОШИРЕНА СКЛАДОВА СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

Lubov Kalushka, Olga Pogaydak

CONFLICT BETWEEN PEOPLE AS CONSTITUENT OF PUBLIC LIFE IS WIDESPREAD

**Кожен хоче,
щоби правда була на його боці,
але не кожен хоче бути на боці правди.**

Вейтлі Ричард
англ. теолог і письменник

Люди майже щодня переконуються що їх погляди і бажання, прагнення до власної мети не завжди подібні до вподобань, цілей інших людей. Такого виду ситуації виникають в сім'ях, серед знайомих, серед людей, які зустрілися вперше і людей, які люблять один одного, між людьми, які працюють в одній організації, між жителями селищ, міст і країн. Конфлікт – ситуація «зіткнення» суперечливих переконань, бажань, в якій кожна із сторін старається реалізувати свої цілі, або довести, що власна думка є вища від іншої, протистояти опору і переконанню іншої сторони.

Протириччя та конфлікти можуть виникнути з різних причин. До найважливіших можна зарахувати:

- Епістимічні причини – знання, думка, бачення, досвід, які кожна людина застосовує і бачить по-різному.
- Аксиологічні причини – різниця між тим, як ми відчуваємо, вважаємо за правдиве, правильне; людські вартості, мораль, емоції; (один вважає за добре, а другий за погане).
- Антагоністичні причини – ситуації, які люди використовують заради власної вигоди. Втрати і вигоди також бувають різні: можуть стосуватися тілесних потреб і фізичних умов, але також можуть бути на підставі самовдосконалення, поваги до себе, власного контролю. Суперечності можуть повставати з власних амбіцій або матеріальних потреб. Але дуже часто перше і друге тісно пов'язане між собою – людина, заради почуття морального задоволення, часто відкидає матеріальну сторону.

Суперечності зустрічаються як між людьми, так і між групами людей. Можуть в різний спосіб проявляти себе, між людьми котрі разом живуть, ділять матеріальні добра, а також котрі виконують завдання, уповноваження, є відповідальними, а також оцінюють заслуги і вину інших.

Великий вплив на суперечність має також стрес, який для сторін конфлікту може бути засобом мобілізації – «додавати їм сили». Потреба і старання «виграти» в конфліктній ситуації може видобувати з людей часом прихований, скритий потенціал – розбудити думку, спосіб мислення.

Конфлікт, суперечність відіграють важливу роль, як чинники інтелектуального розвитку. Психологічні дослідження різних установ показують, що нове дослідження в пізнанні конфліктів є істотним елементом розвитку науки конфліктології. Суперечності можуть мати позитивне значення для груп, якщо не переходять в сильне протистояння, але також існує загроза переходу стосунків у конфлікт, що «виходить з-під контролю», набирає деструктивний характер. Деструктивний конфлікт – конфлікт, в якому змінюється мета, позиції сторін, і найважливішим стає не переконання супротивника в своїй правоті, а бажання «перемогти» (н-д. здобуття вищої посади, знищення репутації, або нанесення матеріальних втрат, навіть завдання фізичної шкоди). Нерідко такі конфлікти зустрічаються при розлученні у сім'ях, між співзасновниками певного бізнесу, провідниками різних релігій, народами. Кожна суперечність може перерости в деструктивний конфлікт, що може нанести великі матеріальні і моральні втрати. Суспільство намагається знайти засоби уникнення таких конфліктів. Проте це залишається дилемою для кожної сім'ї, родини, організації, культури, країни світу.

Література:

1. Konflikt i porozumienie: psychologiczne podstawy demokracji deliberatywnej, pod red. Janusza Reykowskiego, Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej «Academica», Warszawa 2007.
2. Kozusznik Barbara, Wpływ społeczny w organizacji, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2005.
3. Герасіна Л.М., Панов М. І., Осипова Н. П., Конфліктологія, «Пектораль», Львів 2002.